

WIE KNABBELT ER AAN HET SPROOKJE?

Volkssprookjes vergelijken

Doelstellingen

- Je leidt de kenmerken van het volkssprookje af uit een concreet voorbeeld.
- Je plaatst het sprookje als literair genre naast de mythe en fabel.
- Je bedenkt waarom de volkssprookjes tot de kinderliteratuur zijn gaan behoren.

Er was eens en ze leefden nog lang en gelukkig ! ?

Ieder kind groeit op met sprookjes. Iedere (groot)ouder, juf of oppas leest wel eens een sprookje voor. De *Sprookjes van Grimm* zijn nog altijd aanwezig in onze samenleving. Je kunt zeggen dat ze tot ons cultureel erfgoed behoren. Het zijn gouden oudjes en ze worden nog altijd stukgelezen, zoals ook *Jip en Janneke* nog steeds een bestseller is. Bijna altijd weet het goede (hoewel soms op het nippertje) het kwade te overwinnen, zodat het kind gerust kan gaan slapen. Maar het kan anders laat De Sterck zien: in *Beest in bed* omhelst de jongste dochter het smerigste varken, snijden trouwlustige meisjes in eigen vlees, ontdoet de kleindochter zich van haar kleren op verzoek van Meneer de Wolf en is er veel meer nodig dan een zedige kus om de Schone Slaapster te laten ontwaken. Marita de Sterck selecteerde veertig gedurfde volkssprookjes, waarin agressie en erotiek een grote rol spelen. Herwerkt dagen ze in hun ongecensureerde verschijningsvorm volwassenen en jongeren uit. Veertig prenten van Jonas Thys brengen sleutelscènes tot leven.

Werkmateriaal:

- Een uitgave van de gebroeders Grimm.
- De tweede versie is het boek *Beest in bed*, waarin Marita de Sterck een aantal oudere en nog niet verkleuterde versies van deze sprookjes heeft verzameld.

Uit een vergelijking blijkt dat de volkssprookjes door Grimm werden gedeseksualiseerd, verkleuterd en geromantiseerd. De oudere versies bezitten een emotionele en literaire kracht, waardoor ze meer aansluiten bij een oudere leeftijd en de problematiek van Young Adults van nu.

- Grimm*. Volledige uitgave van de 200 sprookjes, verzameld door de gebroeders Grimm. Vertaald door Ria van Hengel. Met illustraties van Charlotte Dematons. Lemniscaat, Rotterdam, 2005. Het mag ook een andere uitgave zijn.
- 'M. de Sterck' verwijst naar: Marita de Sterck, [Beest in bed](#). Negen echte volkssprookjes, verzameld en naverteld door Marita de Sterck, met prenten van Jonas Thys. De Bezige Bij, Amsterdam/Antwerpen,

2015. ISBN9789085424994. Een alternatief is de uitgave *Vuil vel*, De Bezige Bij Antwerpen, ISBN:9789023496021 of *Demonen*, uitgever Pelckmans, ISBN:9789463105149, 2020. Ook nog verkrijgbaar: *Wreed schoon*. Maak kennis met Cinderella's (Assepoester) uit alle continenten, dierlijke bruiden en bruidegoms, bloeddorstige verwanten, ghouls, duivels en heksen, slimme dappere meisjes en vrouwen, liefde en lust in alle tinten van de wereld. ISBN: 9789463101837, 2016.

OPDRACHT

Je gaat een versie van Grimm van één bepaald volkssprookje vergelijken met een oorspronkelijke versie die te vinden is in *Beest in bed* van Marita de Sterck (zie bibliografie). Bijvoorbeeld:

- Grimm, *Bontepels* (p. 215) en M. de Sterck, *Ezelsvel* (p. 57-72)
- Grimm, *Roodkapje* (p. 92) en M. de Sterck, *De grootmoeder, de moeder, de dochter en meneer de wolf* (p. 73-81)
- Grimm, *De kikkerkoning of IJzeren Hendrik* (p. 9) en M. de Sterck, *De koningsdochter en de betoverde prins* (p. 83-88)
- Grimm, *Doornroosje* (p. 157) en M. de Sterck, *Sole, Luna en Talia* (p. 89-96)
- Grimm, *Raponsje* (p. 47) en M. de Sterck, *Rapunzel* (p. 97-104)
- Grimm, *Sneeuwwitje* (p. 165) en M. de Sterck, *Mauricia en de zeventien moordenaars* (117-128)

Beest in bed is te leen via de bibliotheek, maar in de winkel is het op dit moment uitverkocht. (Mogelijk nog wel op de kop te tikken via De Sleghte). Je kunt dan een van de andere titels pakken. Van *Cinderella* en *Roodkapje*, daarvan staan overal wel soortgelijke versies van in.

Je leest de beide teksten en maakt de nodige voorbereidende aantekeningen. De vergelijking bestaat uit de volgende onderdelen:

- Inhoud.** Plaats de inhoud van de beide versies naast elkaar in twee kolommen. Daarin noteer je de verschillpunten. Bedenk ook over welke thema('s) met welke onderliggende boodschap het verhaal gaat.
- Genre:** wat zijn in het kort de kenmerken van een sprookje, mythe en fabel? (Je zoekt dus op wat de kenmerken van de drie genres zijn en verwoordt de overeenkomsten en verschillen in eigen woorden) Geef een korte toelichting met eigen woorden.
- Personages.** Geef de overeenkomsten en de verschillen aan tussen de personages (hoofdfiguren) in uiterlijk en karakter.
- Lezersgroep.** Waaruit kun je afleiden dat de versie van Grimm voor kinderen bedoeld is en dat de andere versie richt zich tot een oudere lezersgroep?
- Cultureel erfgoed.** Waarom denk je dat volkssprookjes tot de kinderliteratuur zijn gaan behoren? Kun je een link maken naar opvoeden en educatie?
- Beoordeling.** Aan welke versie geef je de voorkeur? Motiveer je antwoord.

Je maakt een presentatie waarin je de resultaten van je onderzoek samenvat. De vorm mag je zelf kiezen (als het resultaat maar duidelijk overkomt). Misschien weet jij van een sprookje van Grimm wel een mini De Sterck te maken.